

PETITA HISTÒRIA

de l'Hospital Universitari
de Girona Doctor
Josep Trueta

PETITA HISTÒRIA

de l'Hospital Universitari de Girona Doctor Josep Trueta

Text: Meritxell Margarit

Il·lustració: Pilarín Bayés

Agraïments:

Aquesta petita història neix per celebrar els 70 anys de l'**Hospital Universitari de Girona Doctor Josep Trueta**, un centre que al llarg de les dècades s'ha convertit en un referent d'atenció, coneixement i compromís amb la salut de la ciutadania.

Aquest llibre és també un homenatge a totes les persones que, des de l'any 1956 i fins avui, han fet possible aquesta història: professionals sanitaris i no sanitaris, persones investigadores, estudiants, equips de gestió i, sobretot, pacients i famílies que han confiat en el nostre hospital.

Amb el talent de **Pilarín Bayés** i la sensibilitat de les seves il·lustracions, aquesta obra vol acostar a petits i grans la trajectòria d'un hospital profundament arrelat al territori i al servei de les persones. Vull donar les gràcies, també, al doctor Josep Roig –historiador, cirurgià i exdirector mèdic de l'Hospital Trueta– per col·laborar en la preparació d'aquest llibre.

I gràcies a tots els professionals i a tota la comunitat hospitalària que han contribuït a construir, dia a dia, la història del Trueta. Sense el seu esforç, vocació i compromís, aquests 70 anys no haurien estat possibles.

Àngels Morales Lozano,
gerenta de l'Hospital Trueta

1a edició: març del 2026

© Text: Meritxell Margarit
© Il·lustració: Pilarín Bayés
© Editorial Mediterrània, SL
Laureà Miró, 375 (Nau 2)
08980 Sant Feliu de Llobregat (Barcelona)
editorial@editorialmediterrania.com
www.editorialmediterrania.com

ISBN: 979-13-88106-22-4
DL B 4832-2026
Preimpresió i impressió: Grupo Ormo

Amb la col·laboració de:

Som davant del centre sanitari de referència de les comarques gironines. Cada any, s'hi realitzen 20.000 ingressos, i es fa el mateix nombre de tractaments a l'hospital de dia.

S'atenen unes 300.000 visites a les consultes externes, i 80.000 a urgències. Tot això és possible gràcies a més de 2.700 professionals, que, a més a més de proporcionar atenció mèdica, presten serveis administratius, d'assistència, neteja, cuina, manteniment, de recerca i enginyeria.

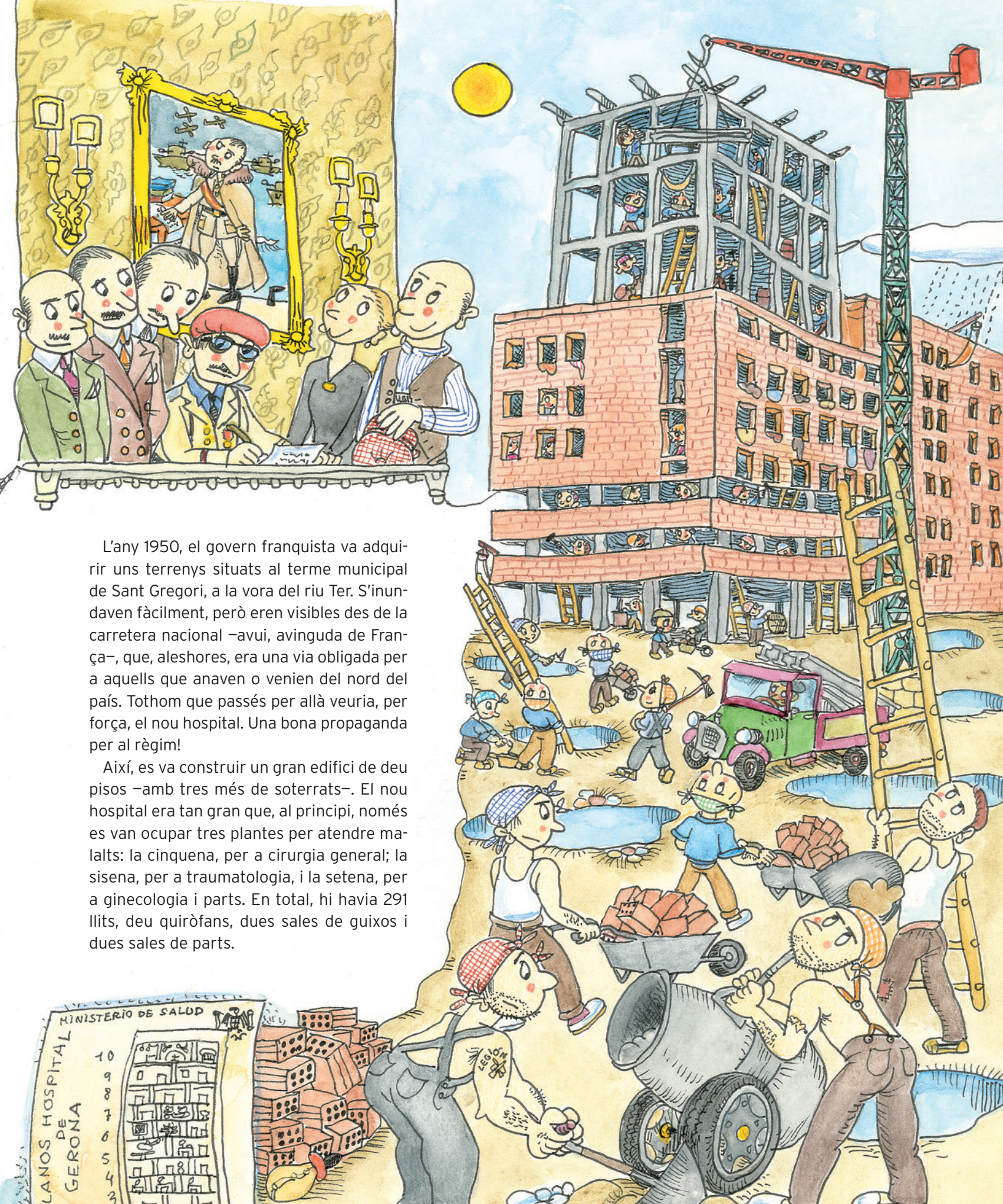
Un viatge en el temps

Malgrat que, en essència, l'edifici d'obra vista que acull aquest centre d'atenció sanitària és el mateix de fa setanta anys, les coses han canviat molt a l'interior. Per veure-ho, cal fer un viatge en el temps, als anys cinquanta del segle xx.

Llavors, a Girona, la gent que s'ho podia permetre es tractava amb metges particulars, que, sovint, anaven a casa dels pacients per visitar-los. També hi havia algunes clíniques privades, reservades a aquells que tenien més poder adquisitiu. Els que no disposaven de prou recursos havien de refiar-se dels hospitals, herència de l'edat mitjana, que no tenien gaire bona fama.

Durant la postguerra, el dictador Francisco Franco va proposar la creació d'una cobertura sanitària mínima per a tothom, com ja existia en la majoria dels països de l'Europa occidental. Els nous centres assistencials s'anomenaven «Residencia del Seguro Obligatorio de Enfermedad», defugint la desprestigiada paraula «hospital».

L'any 1950, el govern franquista va adquirir uns terrenys situats al terme municipal de Sant Gregori, a la vora del riu Ter. S'inundaven fàcilment, però eren visibles des de la carretera nacional -avui, avinguda de França-, que, aleshores, era una via obligada per a aquells que anaven o venien del nord del país. Tothom que passés per allà veuria, per força, el nou hospital. Una bona propaganda per al règim!

Així, es va construir un gran edifici de deu pisos -amb tres més de soterrats-. El nou hospital era tan gran que, al principi, només es van ocupar tres plantes per atendre malalts: la cinquena, per a cirurgia general; la sisena, per a traumatologia, i la setena, per a ginecologia i parts. En total, hi havia 291 llits, deu quiròfans, dues sales de guixos i dues sales de parts.

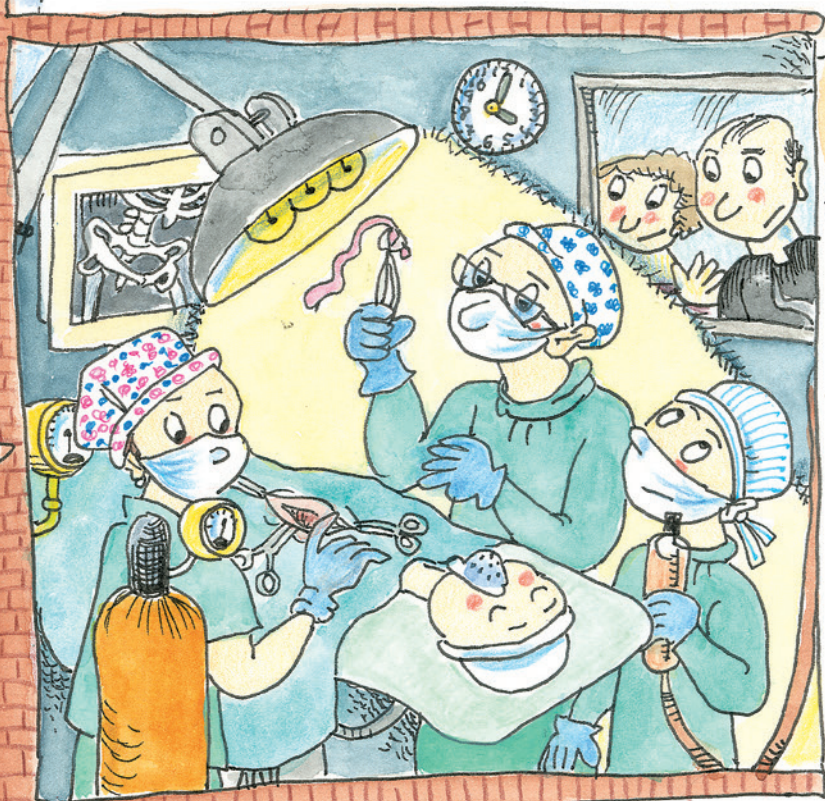
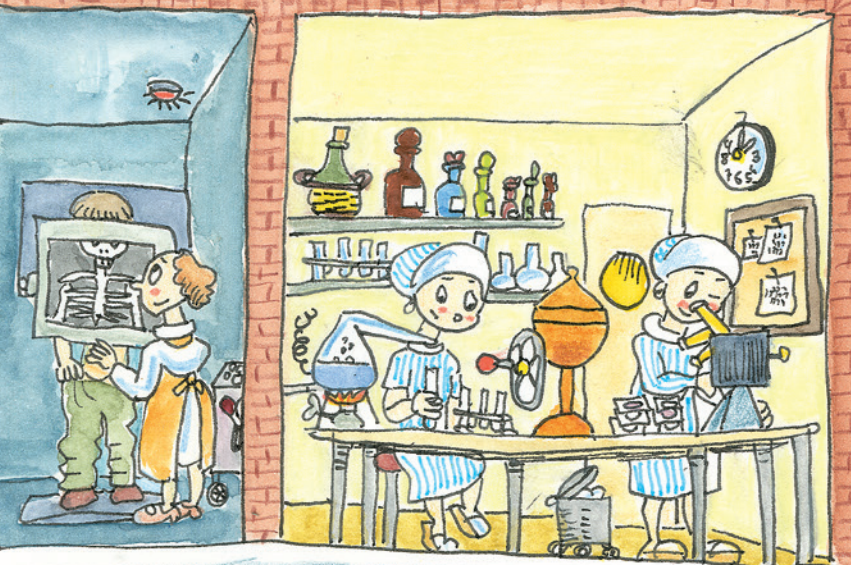

Algunes plantes estaven dedicades a altres tipus de serveis, com la residència de les religioses de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül, que van fer tasques d'infermeria al centre fins al 1996. Però també n'hi havia de tancades.

Per poder atendre els primers pacients que s'atansaven a la Residència –com va conèixer la gent de Girona el centre durant molts anys–, també es van habilitar els serveis de laboratori, radiologia i urgències.

De seguida, es va col·locar una ambulància a la porta de l'hospital, fent guàrdia a totes hores. Un desafortunat incident el dia de la inauguració –un subsecretari de Madrid va tenir un accident de cotxe fatal tornant de dinar– va fer que el govern central ho exigís.

No obstant això, la intervenció que va inaugurar oficialment el centre, el 13 d'abril de 1956, va ser tot un èxit. Van operar una noia de Banyoles d'una suposada apendicitis crònica. Llavors, que no hi havia proves diagnòstiques com les d'ara, la cirurgia era la millor manera de resoldre segons quines afeccions.

SORTIDA

QUIRÓFAN

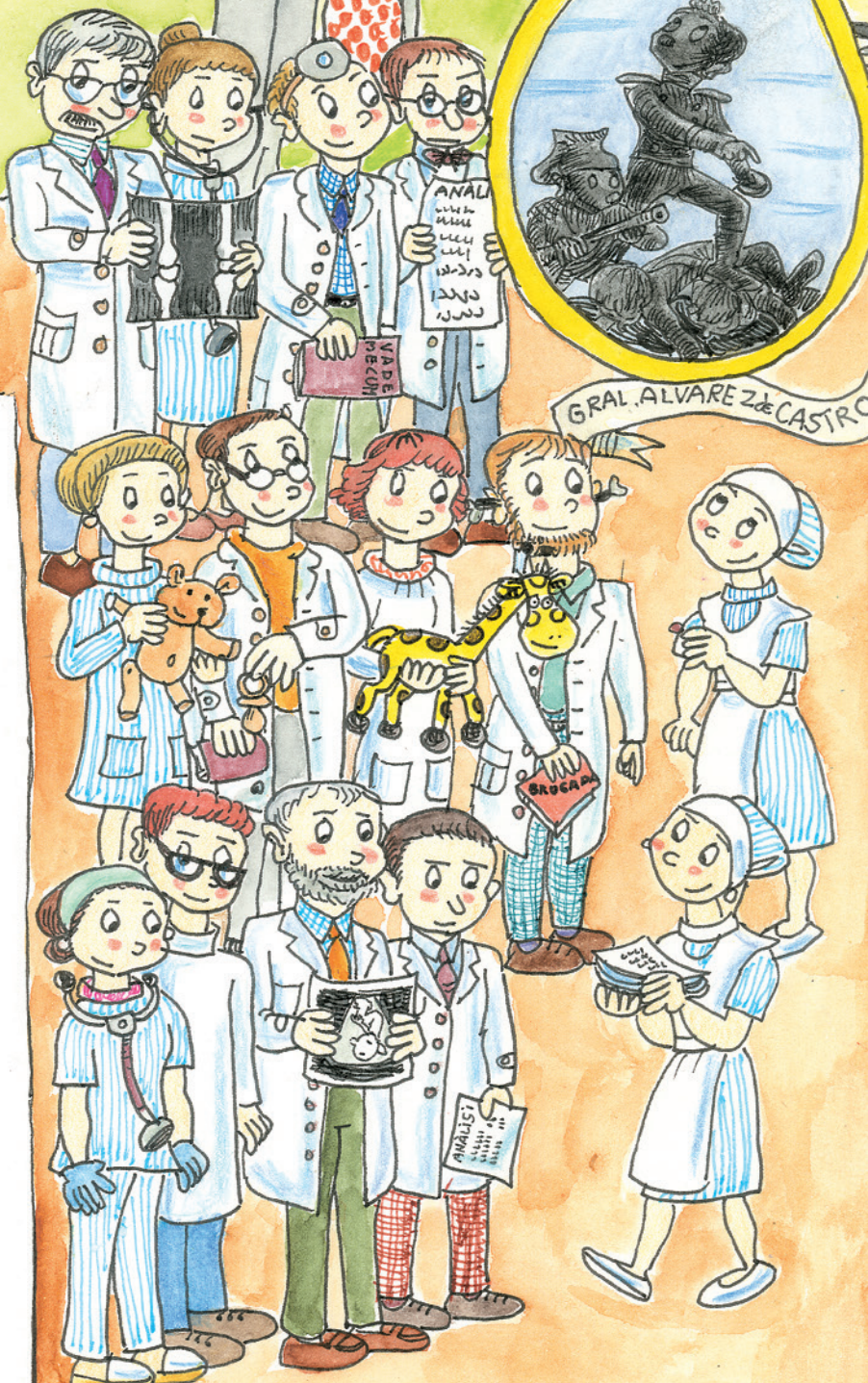
Un equip mèdic que arrela

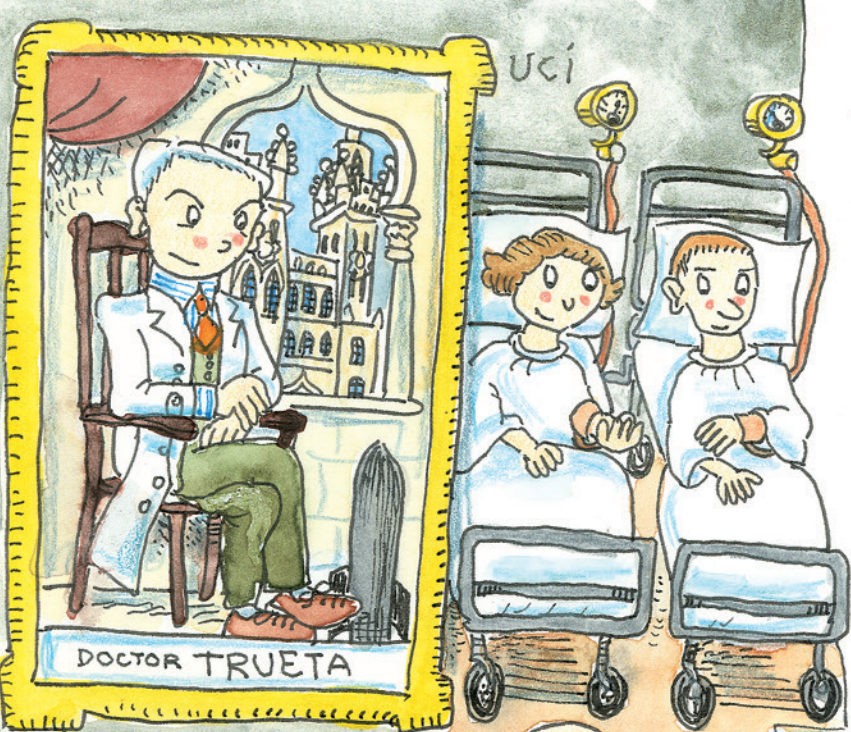
En principi, la Residència tenia una plantilla de 150 persones; el servei mèdic estava format per 28 metges i 28 infermeres, bàsicament dedicats a especialitats quirúrgiques.

Els metges, que majoritàriament venien de l'ambulatori de Santa Clara de Girona, funcionaven pel sistema de «cupo». Això vol dir que arribaven a la Residència de dos en dos (l'especialista i l'ajudant) per atendre un malalt concret, a qui operaven sense relacionar-se amb els altres professionals.

L'any 1959, l'hospital va prendre el nom de «Residència General Álvarez de Castro», i va ser el 1974 quan els metges van començar a treballar de forma jerarquizada. Formaven equips amb un metge responsable i tres o quatre metges adjunts.

En aquell moment, es van començar a introduir noves especialitats. Després d'haver-se creat la Unitat d'Encefalografia, van aparèixer la medicina interna i la pediatria. La plantilla de la Residència va augmentar fins a arribar a gairebé el doble, i es van obrir les plantes de l'hospital fins llavors tancades.

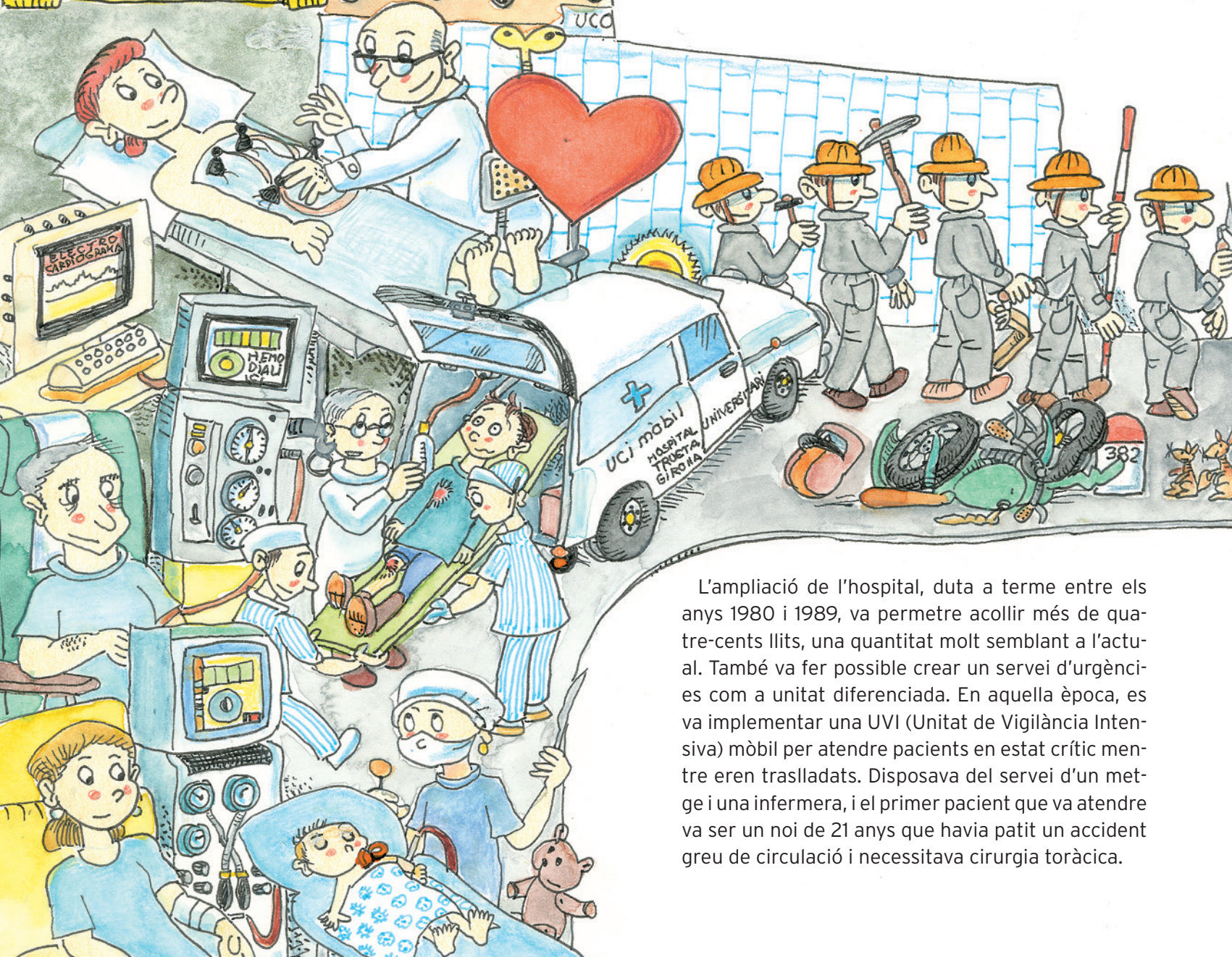

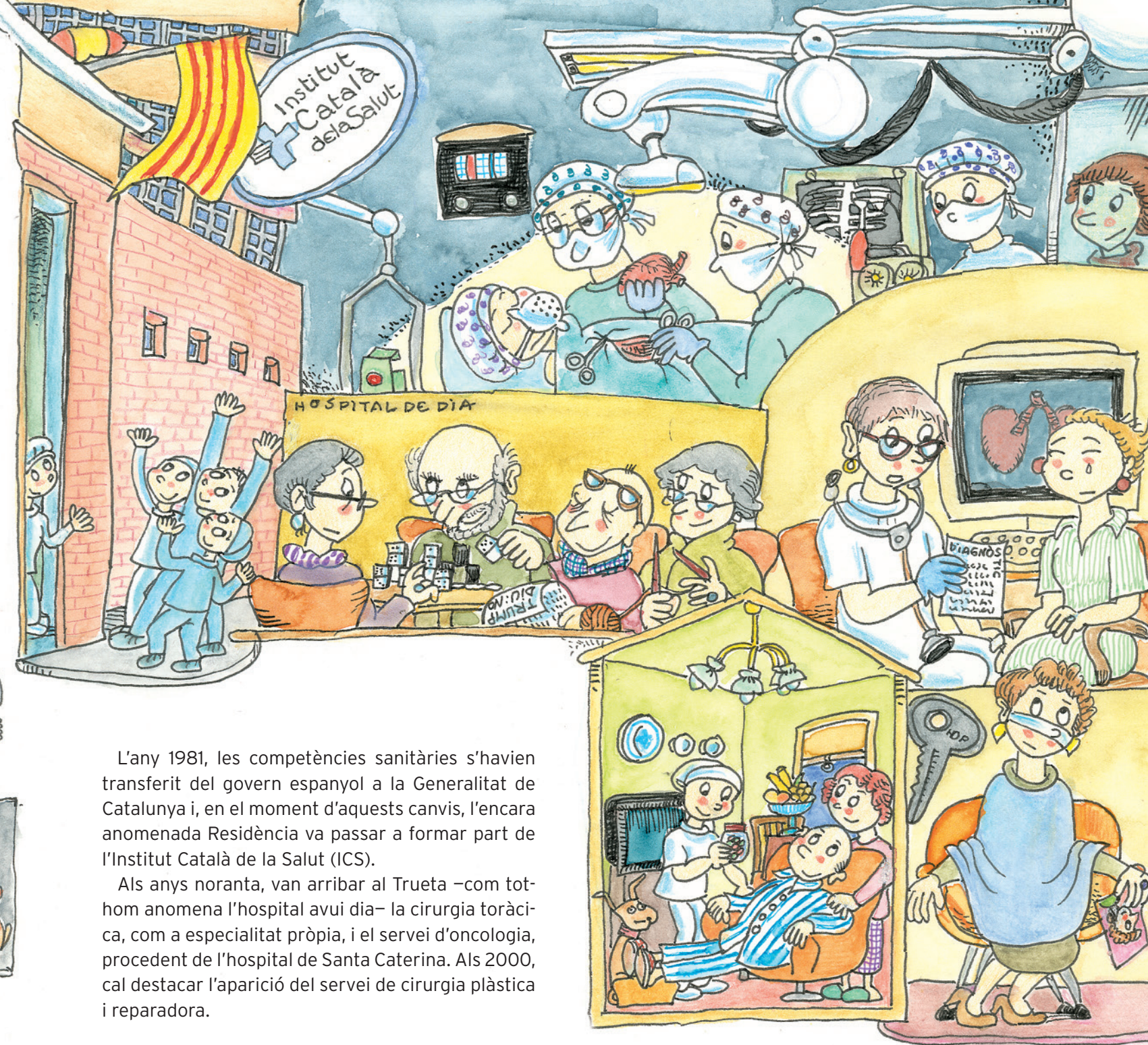
Serveis que creixen

L'hospital, que l'any 1990 va canviar de nom per homenatjar el doctor Josep Trueta, actualment inclou més de quaranta serveis i especialitats. Malgrat que tots són importants, la instauració d'alguns d'ells va tenir una significació especial.

Per exemple, l'any 1978 es va crear la Unitat de Medicina Intensiva (UCI) i Malalties Coronàries (UCO), que funcionava com un tot i permetia el control constant de malalts crítics. Més endavant, es va proposar un servei independent per a les malalties relacionades amb el cor: el Servei de Cardiologia i Unitat Coronària. I també es van muntar serveis específics per a nefrologia i hemodiàlisi. Poc després, es va instaurar el servei de cirurgia vascular, neurocirurgia i cirurgia pediàtrica.

L'ampliació de l'hospital, duta a terme entre els anys 1980 i 1989, va permetre acollir més de quatre-cents llits, una quantitat molt semblant a l'actual. També va fer possible crear un servei d'urgències com a unitat diferenciada. En aquella època, es va implementar una UVI (Unitat de Vigilància Intensiva) mòbil per atendre pacients en estat crític mentre eren traslladats. Disposava del servei d'un metge i una infermera, i el primer pacient que va atendre va ser un noi de 21 anys que havia patit un accident greu de circulació i necessitava cirurgia toràcica.

L'any 1981, les competències sanitàries s'havien transferit del govern espanyol a la Generalitat de Catalunya i, en el moment d'aquests canvis, l'encara anomenada Residència va passar a formar part de l'Institut Català de la Salut (ICS).

Als anys noranta, van arribar al Trueta –com tot-hom anomena l'hospital avui dia– la cirurgia toràctica, com a especialitat pròpia, i el servei d'oncologia, procedent de l'hospital de Santa Caterina. Als 2000, cal destacar l'aparició del servei de cirurgia plàstica i reparadora.

Assistència fora de l'hospital

Les novetats assistencials anirien més enllà de l'espai estricte de l'hospital i s'estendrien, per exemple, a la llar dels malalts, contemplant, a partir del 2023, l'hospitalització domiciliària. Això permet que malalts amb certes afeccions (malalties cròniques aguditzades com ara afeccions cardíacques, processos infecciosos, recuperacions post-

quirúrgiques...) facin el tractament des de casa estant, amb més comoditat.

L'any 2025, els acompanyants de malalts ingressats, desplaçats del seu lloc de residència, també van poder disposar de pisos per allotjar-se.

A banda, és clar, hi hauria l'hospital de dia, una unitat de tractament ambulatori creada l'any 1993.

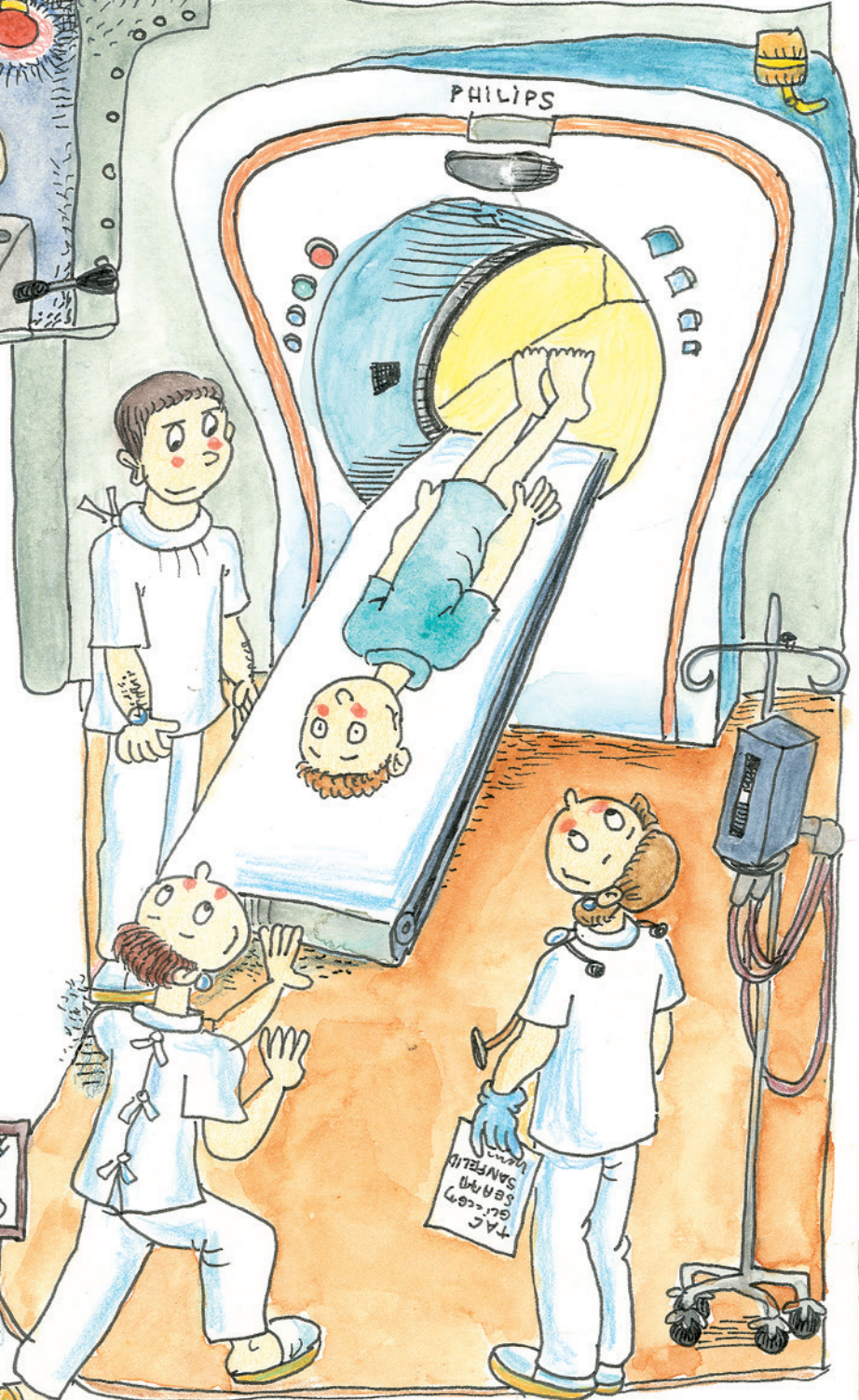

Tecnologia per veure-hi clar

Durant els primers anys, a la Residència van ser de vital importància les antigues màquines de raigs X, voluminoses, difícils de fer funcionar i força imprecises.

Però a mitjans dels vuitanta, a més de l'evolució de la radiologia clàssica, l'hospital va acollir novetats com el TAC: un aparell de Tomografia Axial Computada que permetia visualitzar amb molta precisió i des de diferents perspectives parts internes del cos, com són els ossos, els teixits tous i els vasos sanguinis.

Després, a finals dels noranta, es va instal·lar al centre el primer aparell de Resonància Magnètica (RM), que fa possible un estudi precís de teixits tous, nervis, òrgans i músculs, sense l'exposició als raigs X.

L'evolució de la radiodiagnosi va portar, a principis dels anys vint del segle XXI, la radiologia intervencionista: l'especialista en aquest camp podia fer tractaments sense haver de derivar el pacient a altres professionals.

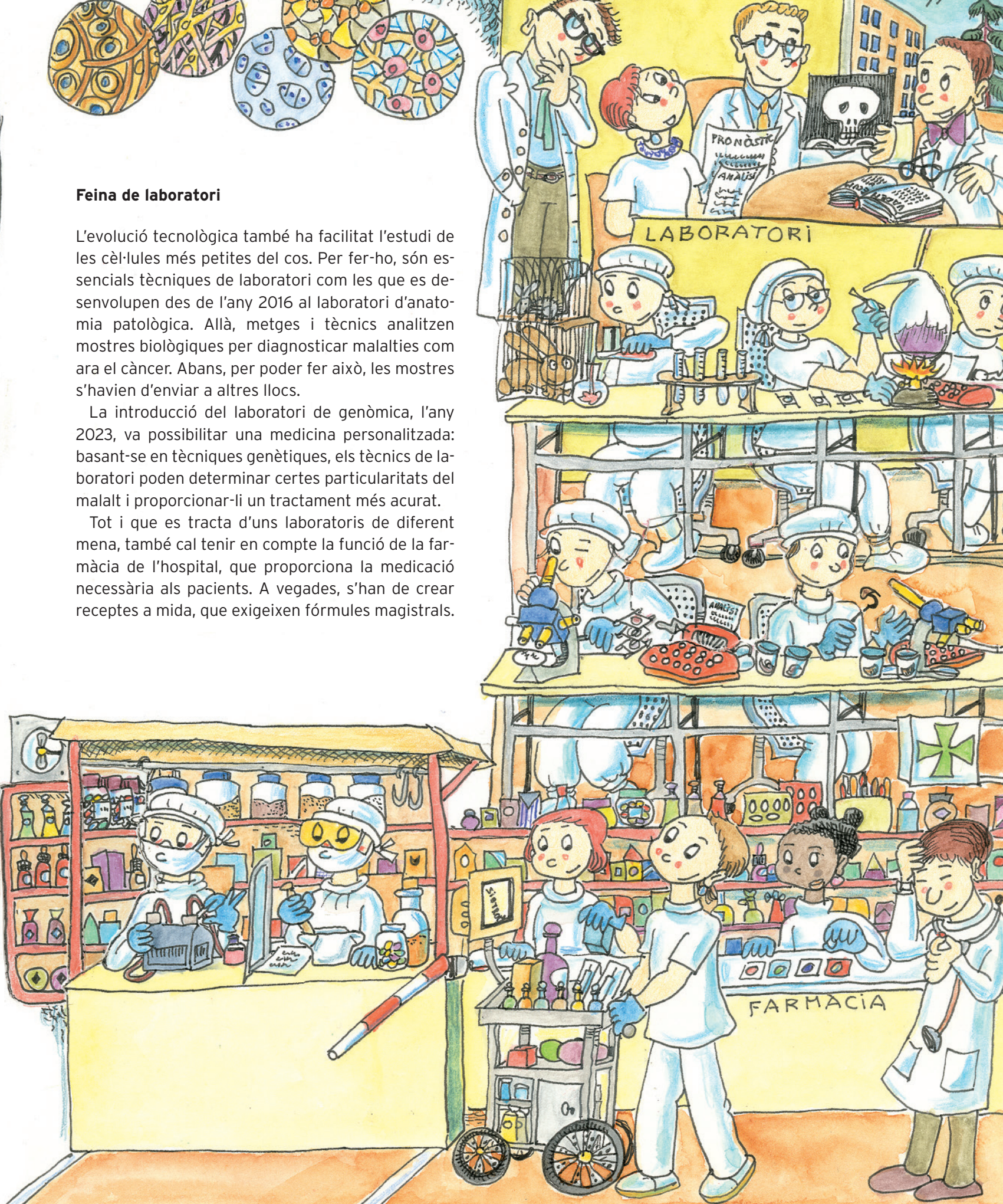
El funcionament del servei de radiologia i neuroradiologia durant les vint-i-quatre hores del dia, a més, havia de permetre fer aquests tipus de prova al mateix hospital, sense necessitat, com havia passat fins aleshores, de traslladar el pacient a Barcelona.

Feina de laboratori

L'evolució tecnològica també ha facilitat l'estudi de les cèl·lules més petites del cos. Per fer-ho, són essencials tècniques de laboratori com les que es desenvolupen des de l'any 2016 al laboratori d'anatomia patològica. Allà, metges i tècnics analitzen mostres biològiques per diagnosticar malalties com ara el càncer. Abans, per poder fer això, les mostres s'havien d'enviar a altres llocs.

La introducció del laboratori de genòmica, l'any 2023, va possibilitar una medicina personalitzada: basant-se en tècniques genètiques, els tècnics de laboratori poden determinar certes particularitats del malalt i proporcionar-li un tractament més acurat.

Tot i que es tracta d'uns laboratoris de diferent mena, també cal tenir en compte la funció de la farmàcia de l'hospital, que proporciona la medicació necessària als pacients. A vegades, s'han de crear receptes a mida, que exigeixen fórmules magistrals.

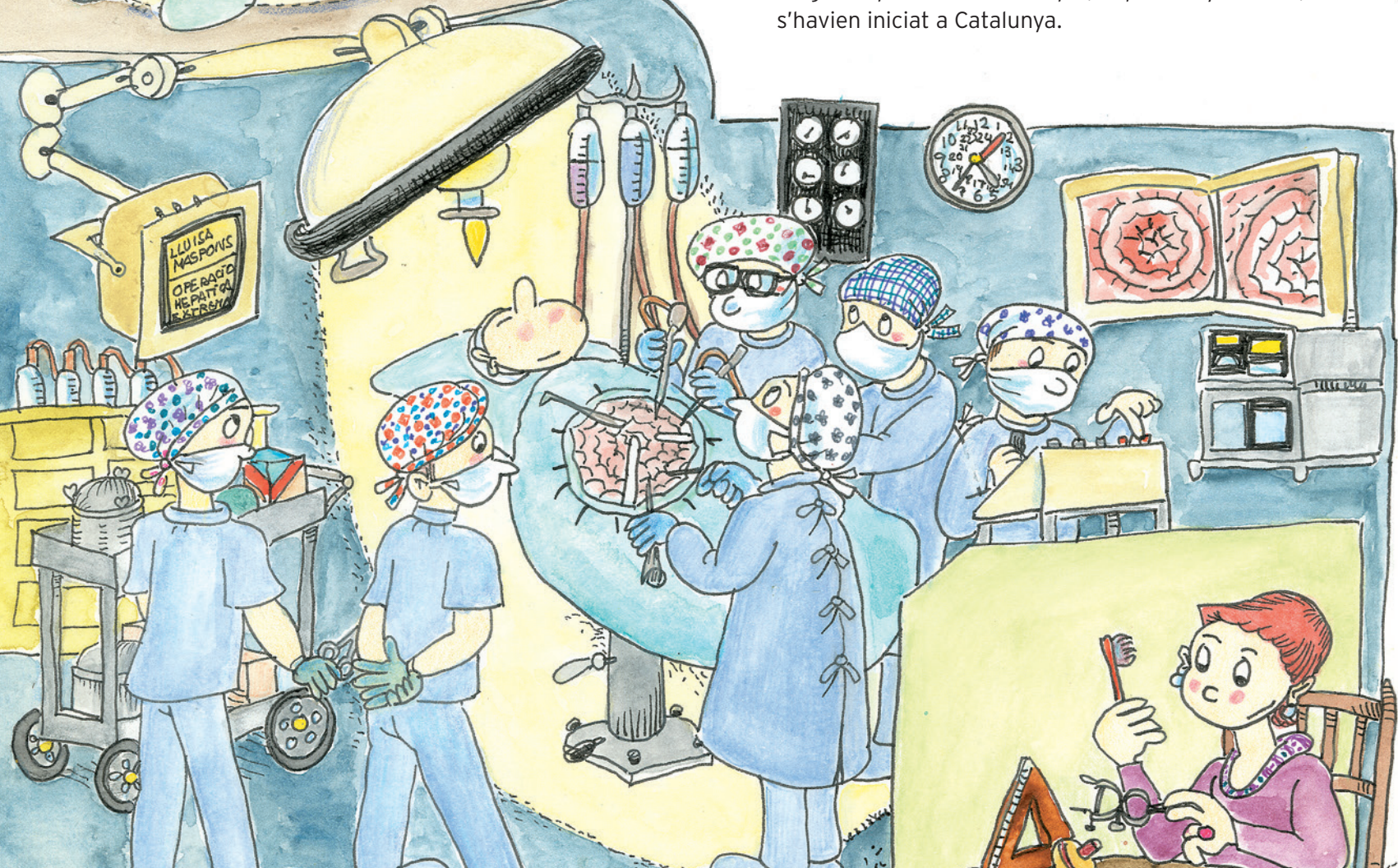

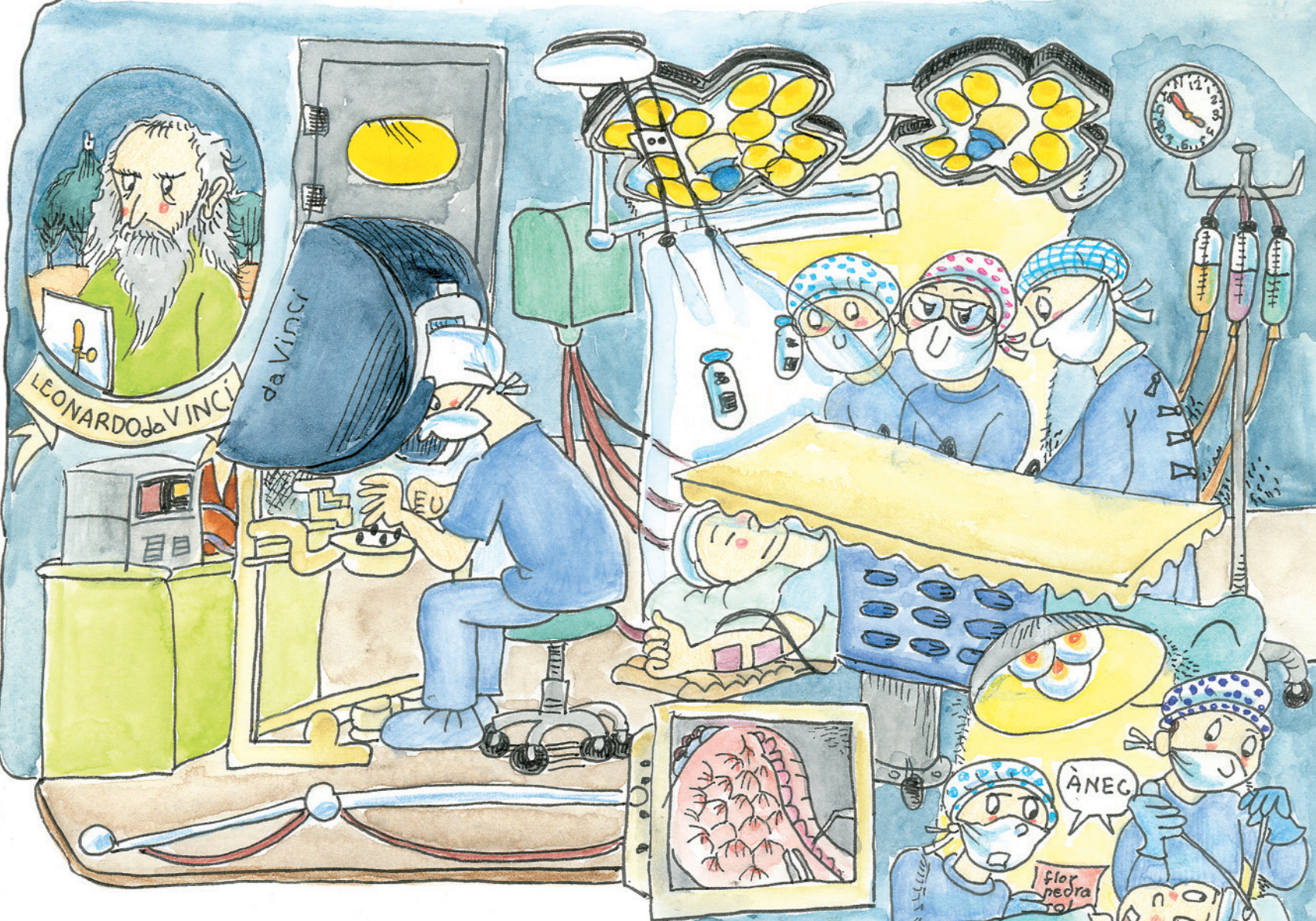

La cirurgia es transforma

Durant molt de temps, la cirurgia es va mantenir més o menys igual que quan es va operar a aquella noia de Banyoles. Però, a principis dels anys noranta, es van instaurar tècniques molt menys invasives, com la laparoscòpia. Aquest sistema permet accedir a l'abdomen o la pelvis a través de petites incisions, i fa servir una càmera i instruments llargs per arribar allà on es desitja. Amb aquesta tècnica, que facilita notablement la recuperació del pacient, l'any 2022, es van realitzar cinc-centes operacions de fetge.

L'any 2018, el Trueta es va convertir en el primer hospital de les comarques gironines a emprar la robòtica en les operacions. Es tracta d'un procediment mínimament invasiu en què el cirurgià opera des d'una consola, manipulant uns braços robòtics que reproduïxen amb gran precisió els seus moviments. Alguns metges de l'època expliquen que assajaven a casa simulant els moviments que havien de fer amb les mans amb estris improvisats. Això va permetre començar a fer aquí les operacions de cirurgia hepàtica extrema que, aquell any mateix, s'havien iniciat a Catalunya.

La versió més avançada d'aquest tipus de cirurgia es diu Da Vinci, i és present a l'hospital des de l'any 2018. Aquest robot proporciona una visió tridimensional de l'interior del pacient i fa servir instruments encara més precisos que la tecnologia de generacions anteriors.

El mateix any, dins de la cirurgia, però fora de l'evolució robòtica, també van ser importants les operacions de neurocirurgia (relacionades amb el cervell) amb el pacient despert. Llavors, es va començar a utilitzar el mapatge cerebral, una tècnica que permet comprovar la reacció de la persona en les àrees del llenguatge i la motricitat mentre és operada.

Les operacions, però, no només inclouen cirurgia. Tenint en compte que el Trueta havia començat sent, principalment, un hospital dedicat a la cirurgia, el servei d'anestesiologia hi va ser present gairebé des del principi.

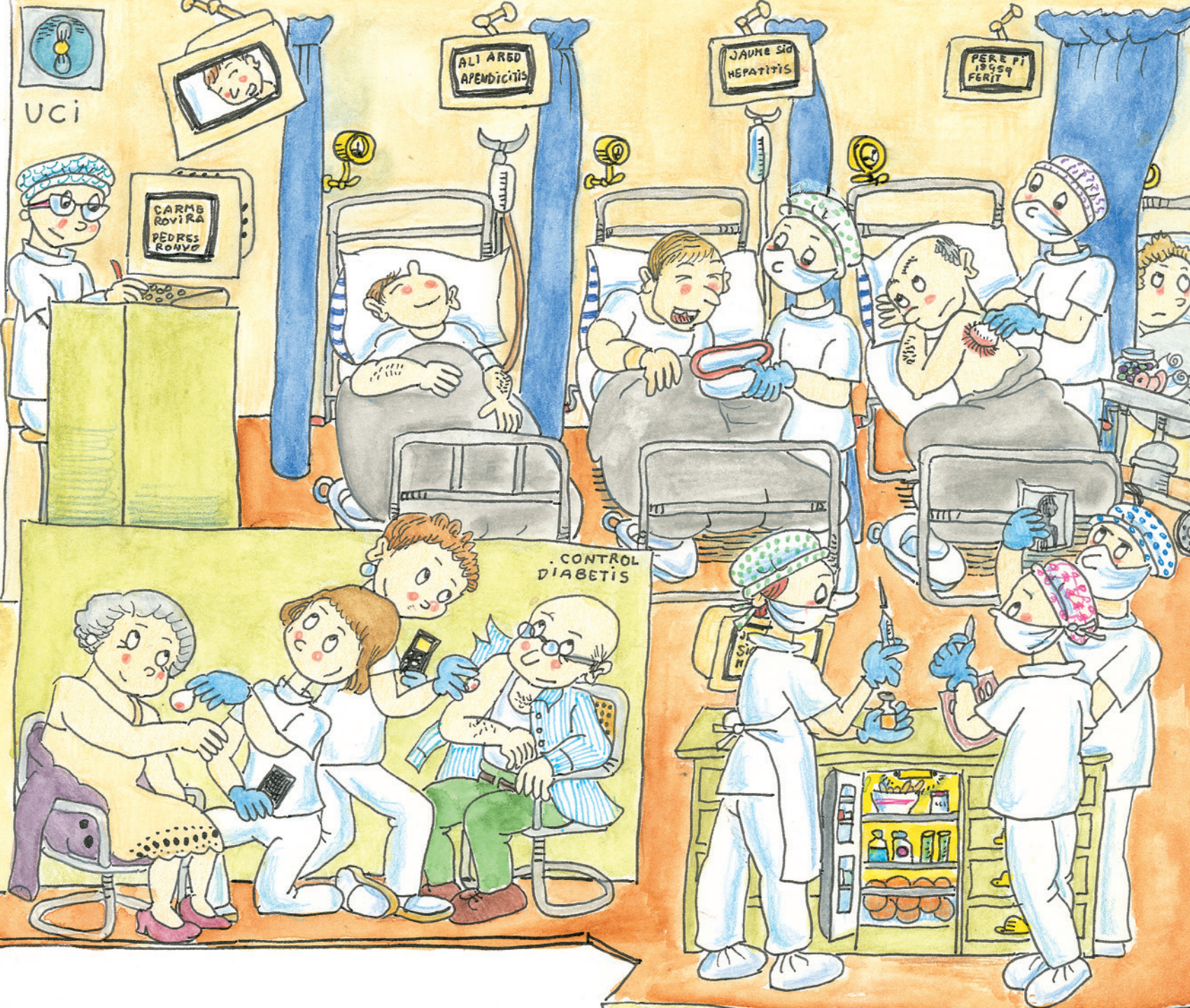

La revolució informàtica i l'arribada de la IA

La introducció de la informàtica a finals de la dècada dels vuitanta va significar una gran transformació en les tasques administratives de l'hospital. De mica en mica, es van deixar enrere els formularis d'ingrés i les grans pissarres-plàning amb targetes amb el nom de cada pacient. Poc després, es van començar a informatitzar les consultes externes, que comptaven amb un nou edifici des de l'any 2012, i també les agendes de citacions dels metges, el magatzem general i la farmàcia de l'hospital.

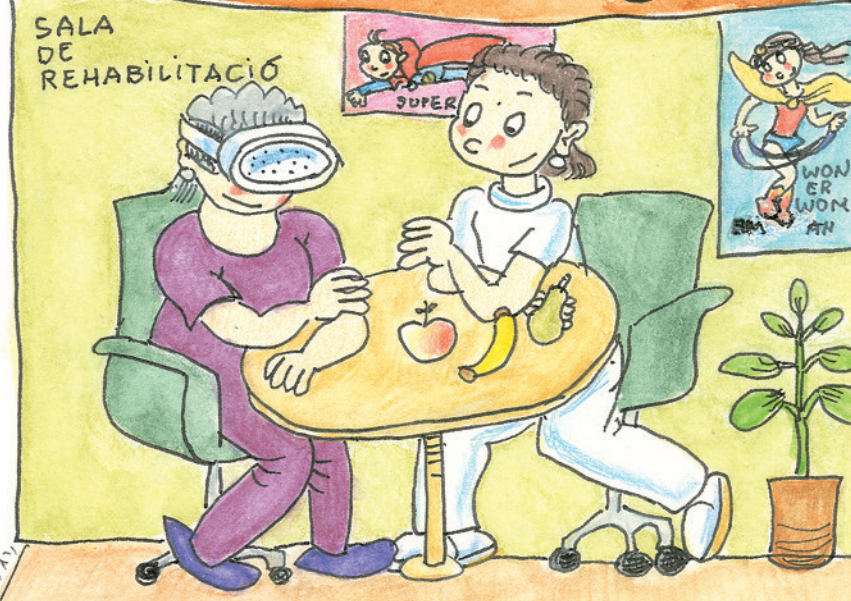
Però es considera que l'autèntica revolució informàtica va succeir l'any 2008, amb la implantació del SAP (Sistemes, Aplicacions i Productes en Processament de Dades), que permet accedir a la història clínica d'un pacient, compartint informació amb altres centres sanitaris.

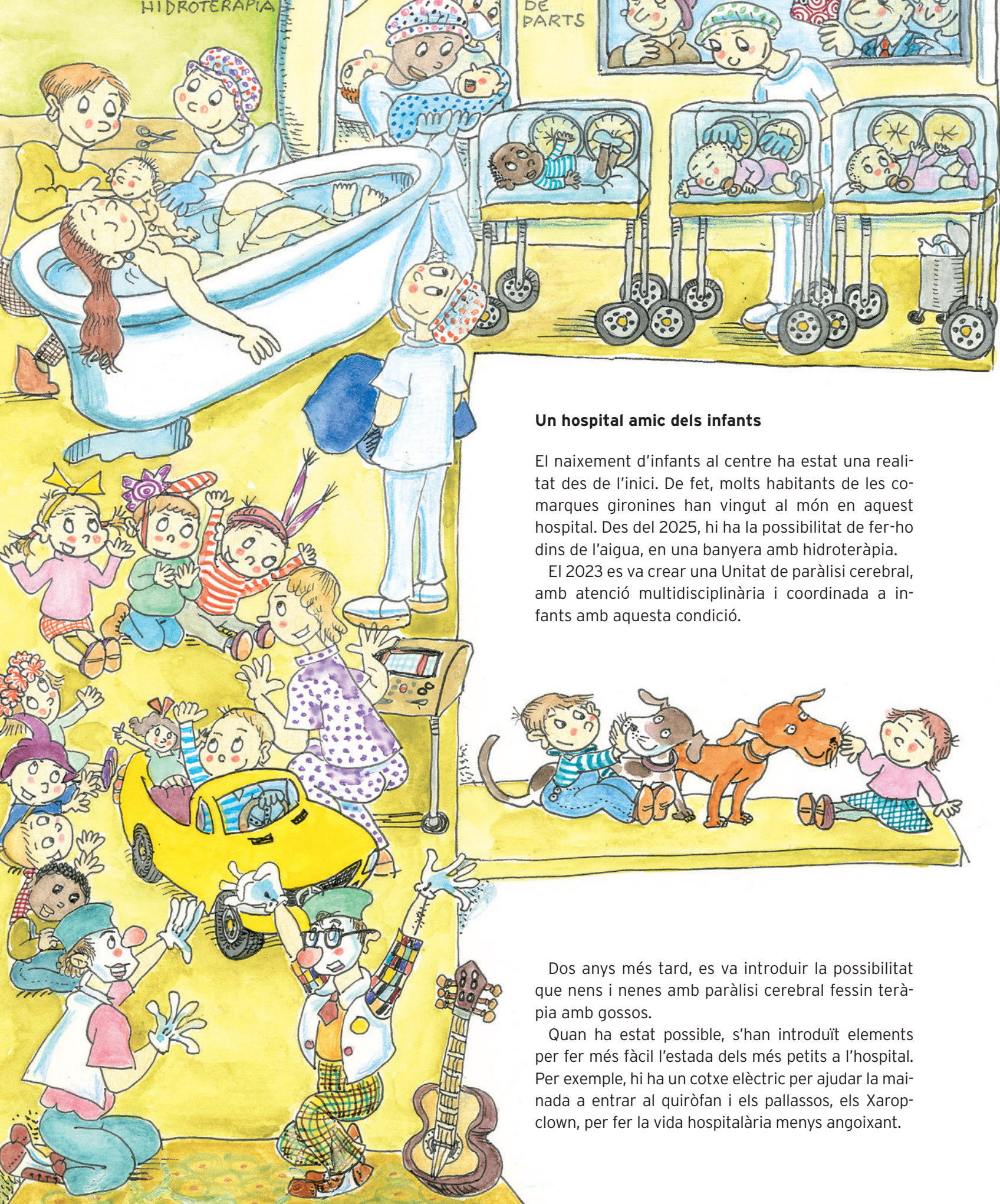

L'arribada de la intel·ligència artificial (IA) al centre també va ser un gran pas en els tractaments i a l'hora d'elaborar determinats estudis clínics. Per exemple, va servir per controlar i predir els nivells de glucosa a la sang en pacients amb diabetis. També va ser útil per analitzar les dades de serveis com la Unitat de Cures Intensives (UCI), ampliada l'any 2006.

En l'àmbit de les tecnologies digitals avançades, també va ser notòria la introducció de la realitat virtual, que, a partir del 2022, es va usar en rehabilitacions de pacients que havien patit un ictus.

Un hospital amic dels infants

El naixement d'infants al centre ha estat una realitat des de l'inici. De fet, molts habitants de les comarques gironines han vingut al món en aquest hospital. Des del 2025, hi ha la possibilitat de fer-ho dins de l'aigua, en una banyera amb hidroteràpia.

El 2023 es va crear una Unitat de paràlisi cerebral, amb atenció multidisciplinària i coordinada a infants amb aquesta condició.

Dos anys més tard, es va introduir la possibilitat que nens i nenes amb paràlisi cerebral fessin teràpia amb gossos.

Quan ha estat possible, s'han introduït elements per fer més fàcil l'estada dels més petits a l'hospital. Per exemple, hi ha un cotxe elèctric per ajudar la mairada a entrar al quiròfan i els pallassos, els Xarop-clown, per fer la vida hospitalària menys angoixant.

Sense parar d'aprendre

Per poder dur a terme totes les coses que hem anat explicant, i moltes més que aquí no hi caben, l'hospital ha optat sempre per una formació i una recerca continuada. L'any 1961, es va instal·lar l'Escola d'Infermeria a la vuitena planta de la Residència. Però, entre l'any 1972 i el 1974, es va construir un nou edifici per acollir-la.

En aquest espai és on, avui dia, hi ha situada l'Àrea de Govern de l'Hospital. Hem de recordar que, a més a més dels serveis mèdics, d'atenció, neteja..., aquest centre sanitari té un equip que es dedica a la gestió, que inclou temes administratius, anàlisi de dades, bioenginyeria, logística, comunicació, etc.

Malgrat que l'Escola Universitària d'Infermeria va deixar de funcionar l'any 1980, actualment, al centre, s'hi fan cursos de pregrau i postgrau relacionats amb aquests estudis.

A més a més, l'any 1996 el Trueta es va convertir en hospital universitari; d'aquí, el seu nom actual. Això vol dir que serveix com a lloc de formació i pràctiques per a estudiants de disciplines relacionades amb la sanitat. L'any 2014, es va incorporar a l'hospital la primera promoció de metges totalment formada al centre, vinculada a la Facultat de Medicina de la Universitat de Girona, operativa des del 2008.

Els metges, les infermeres i altres sanitaris fan un aprenentatge continu. El personal de l'hospital participa constantment en congressos mèdics, té accés a una biblioteca especialitzada al mateix edifici, i compta amb un centre de simulació des de l'estiu del 2025. En aquest lloc, amb cinc espais diferenciats, hi ha una sala tècnica quirúrgica i una altra de no quirúrgica, on es recreen les situacions reals que pot viure un pacient.

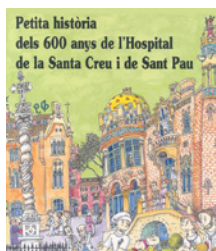
Aquesta manera de fer ha permès que l'Hospital Universitari de Girona Doctor Josep Trueta hagi pogut desenvolupar iniciatives pioneres. Per exemple, una cirurgia mínimament invasiva per tractar el prolapse uterovaginal.

Potser l'aspecte exterior de l'hospital no ha canviat pas tant des del seu inici. Això, si no tenim en compte les ampliacions o els evidents signes de modernitat, com l'heliport, amb vehicles medicalitzats per transportar els pacients quan calgui. Però la filosofia de servei i constant innovació que sempre ha mantingut li han permès canviar per dins, adaptant-se als nous temps i a les noves necessitats dels seus treballadors i usuaris.

També us pot interessar:

3
Petita història
de **Gaudí**

128
Petita Història
dels **600 anys de l'Hospital
de la Santa Creu i Sant Pau**

264
Petita història
de la **Sagrada Família**

265
Petita història
del **Palau Güell**

274
Petita història
de la **Casa Batlló**

Trobareu la llista completa de la col·lecció a:
www.editorialmediterrania.com

